

Bakgrunnsnotat for møte i Topplederforum for bærekraftsmålene 27. oktober 2022

Tema: Regjeringens kommende stortingsmelding for bærekraftsmålene

I en verden preget av stadig mer usikkerhet og konflikt skiller Agenda 2030 seg ut som et felles prosjekt det fremdeles er bred oppslutning om. Det er kun syv år til bærekraftsmålene skal nås og vi ser at utviklingen på flere områder går i feil retning. Den negative utviklingen kan i stor grad tilskrives ringvirkningene av pandemien og Russlands invasjon av Ukraina. Vi ser at prisene på energi, varer og tjenester stiger og ulikheten øker for noen grupper (mål 10). Videre har vi på noen områder vesentlige utfordringer. Dette gjelder særlig de faktorene som viser baksiden av velstanden i landet som helhet. Vi har et høyt materielt forbruk og store klimagassutslipp, og skårer dårligere på bærekraftsmål 12 og 13 enn på andre mål. Vi har også utfordringer med naturmangfoldet og bærekraftsmål 14 og 15. Den største utfordringen i Norge, som andre vestlige land, er å gjennomføre et grønt skifte der vi videreutvikler velferdssamfunnet, samtidig som vi håndterer konsekvensene av demografiske og teknologiske endringer. Dette må vi gjøre parallelt med å få utslipp og det materielle forbruket ned på et akseptabelt nivå.

Samtidig ser vi at engasjementet for bærekraftsmålene er høyt i hele landet og at det gjøres mye godt arbeid i kommunalsektor, i næringslivet og sivilsamfunnet. Regjeringen har høye ambisjoner for arbeidet med bærekraftsmålene, og ønsker å utnytte denne drivkraften. Norge skal bidra til å snu de negative trendene, og intensivere innsatsen nasjonalt, så vel som internasjonalt. For å få til det må vi utnytte det gode arbeidet som allerede gjøres, og mobilisere hele samfunnet slik at alle bidrar i samme retning. For å intensivere innsatsen på tvers av hele samfunnet har regjeringen besluttet at det i 2024 skal legges frem en ny stortingsmelding om bærekraftsarbeidet i Norge.

For å sikre bred tilslutning ønsker regjeringen å involvere Topplederforum så tidlig som mulig i meldingsarbeidet. Møte i Topplederforum 27. oktober markerer startskuddet for dette.

Om den nye stortingsmeldingen

Meld. St 40 (2021-2022) *Mål med mening* gjennomgår de 17 bærekraftsmålene og de 169 delmålene, beskriver utfordringene for Norge og foreslår nasjonale målepunkter for alle delmålene. Statistisk Sentralbyrå er i ferd med å ferdigstille arbeidet og i den nye meldingen vil vi derfor ha tidsserier som viser utviklingen i Norge. Med utgangspunkt i de nasjonale målepunktene er det ønskelig at meldingen fokuserer på noen utvalgte dilemmaer og områder der Norge har størst forbedringspotensial. For å lykkes i nå de mest komplekse og krevende samfunnsutfordringene forutsettes det bred mobilisering og innsats av innbyggerne, partene, næringsliv, kommunalsektor og akademia.

Som et oppspill til diskusjonen i Topplederforum har Kommunal- og distriktsdepartementet utarbeidet et forslag til hvordan disposisjonen til meldingen kan se ut:

1. Innledning og sammendrag

Beskrive dagens situasjon med nasjonale og Internasjonale utviklingstrekk (handelsmønstre, digitalisering, migrasjon), velstand og produktivitet, arbeidskraften som ressurs (demografien krever høyere arbeidsinnsats, hvordan ivareta balansen mellom utdanning og behov), levekår (ulikhet og fordeling), klima og miljø (klimapolitikk, klimarisiko og naturmangfold), redusert handlingsrom i statsbudsjettene.

Beskrive bærekraftsmålene, hva de er og hvordan de henger sammen. Understreke viktigheten av samarbeid og peke retning.

2. Dilemmaer knyttet til arbeidet med bærekraftsmålene i Norge frem mot 2030

Skal vi nå bærekraftsmålene innen 2030 er det nødvendig å rette innsatsen mot de områdene der vi har størst forbedringspotensialet. Meldinga skal spesifikt se på sammenhengen mellom de målene det er vanskeligst å nå. Vi vil da møte på interessekonflikter og dilemmaer.

Regjeringen har utviklet handlingsplaner og meldinger til Stortinget på flere områder som omfattes av bærekraftsmålene. Bærekraftsmeldingen skal være godt avstemt til regjeringens gjeldende politikk på disse områdene. Omtalen i bærekraftsmeldingen vil være bredere og også inkludere tiltak utover statlige bevilgninger og reguleringer.

3. Mobilisering og felles innsats

Hele samfunnet må i større grad enn i dag trekke i samme retning. Hvordan skal vi lykkes med å mobilisere hele samfunnet?

4. Statistisk vedlegg

Status for hvert bærekraftsmål 1-17 med utgangspunkt i nasjonale indikatorer. Vise utviklingen i Norge over tid.

Forumet inviteres til å diskutere følgende spørsmål:

Dilemmaer og verdivalg:

- Hvilke dilemma og verdivalg er de mest utfordrende og forventes å øke i betydning fram mot 2030?
- Hvilke av delmål bør særlig omtales i meldingen?

Mobilisere og felles innsats

- Hvordan kan vi sørge for et større fokus og engasjement for bærekraftsmålene i Norge, spesielt blant de som ikke er så engasjert i dag?
- Hvordan kan samfunnet som helhet involveres og mobiliseres i meldingsarbeidet?